

Betrâna tresări.

O, bată-te norocul, domnule, era căt paci să plec acasă, tocmai visam că am vindut toată marfa.

Si o veselie mare iu tresări în fața ofilită.

Betrânețele, bătu-le-ar pustia! când nu vind nimic, atunci visez că desfă tot.

Cat costa marfa, aveam în buzunar. I se isândi visul.

Intr'o zi, nu era nimănii pe strada Clementei. Un olog imi întinse mâna. Il dădu două bani. Era tiner și cu o figură frumoasă, de o frumusețe distinsă.

Ai fost militar? il întrebă el, crezând că în rezboiu și-a pierdut picioarele.

A, nu domnule, m'a prins viscolul și am degerat. Mi-e rușine să cer, dar n'am ce face, că nu mai sunt bun de nimic.

Din vorbă în vorbă, îl întrebă dacă stie săm spue ce a simlit atunci când l-a grămadit viscolul în mijlocul drumului.

Poate n'o să mă crezi, domnule. Niciodată n'am fost mai fericit: niciodată n'am fost fericit, atunci am fost. Se facea că eram intr'o grădină frumoasă, și mi-era cald, cald, cald, și mă tolâneam la umbra unui nuc mare. Dar nu știi ce fel de căldură era, că eram fericit, fericit, fericit, de căld ce mi-era. Dacă, niște dureri ingrozitoare nu m'ar fi destepțat într'un spital, as fi murit în zăpadă, dar aşa de fericit, domnule, cum n'a mai murit om pe pămînt.

Dar cine nu are această mangaiere supremă—visul?

Dela viață la vis și dela vis la viață, o punte de argint pentru fantasia umană. În fiecare seară suntem la un cap al ei, și în fiecare dimineață ne destepțăm la celalalt.

Cine în adevăr muncește și luptă ca să birue invazia desiliuziilor, adeseaori include ochii cu intenția anumită dă lașa o cortină grea peste scenă lumii. Si de gândurile omului obosit se prind ușurele aripele visulu. Oamenii și se par ca niște umbre, strigătele lor mai deținute, raporturile vieții deviează, proporțiile se prefac, logica obiceinuită se argește... O viață nouă apare din viață, rivială și comună tuturor.

Între vis și viață este o stare de cumpărare feerică; în această stare, visele sunt sub o slabă stăpânire a conștiinței, și conștiința sub farmecul puternic al viselor.

De la această stare la vis sau la viață este atât de puțin, încât de multe ori te întrebă: a fost vis sau adevăr?

Si asemenea fantazi, cu înțeleșuri multe și felurite, le scrii ca și cum îți ar dicta cineva dintr-o carte, le scrii ca să-i mai prelungesci farmecul lor interrupții prințu zgromot neașteptat.

Între vis și viață este o lume de minună delicioase.

Detrăranea.

CHRISOVERGHI

EPIGRAMĂ (1843)

Tot îți par căsătării,
dar nu lucru de mirare:
Căci galbenă îi par toate
celui ce are galbenare.

N. M. FILEMON

NENOROCIRILE UNUI SLUJNICAR

sau

GENTILOMI DE MAHALA (1860)

Pe fiul lui Victor Emanoil. Rege latin, ce frumos lucru... Să mai vezi atracție pe ciocoi, cum o să se ascunză în găuri de serpi, fară noi, știa, liberalită, o să sim în fruntea mesii. Să traiască regele latin...

Nu mai de nu s'ar face și ciocoi, căci Dimbovita noastră face minuni; oricine gustă din dulcele ei unde pareă bea din fintă Letei. Vine Neamul cu sinceritatea lui proverbală, vine Englezul cu orgoliul său ce de multe ori atinge brutalitatea, și Francezel cu sentimentele cele mai frumoase din lume, și, cum săd două trei lumi în București, devin mai ciocoi decât ciocoi noștri...

Asa este, nene Rimătoriane, ai dreptate.

Sîi da, și nu: dar să lasăm această conștiință, căci... Spune'mi mai bine, cum o duci eu săfia de la masă?

Cam în doi per!

De ce așa?

Fimăndu-mi înțelegh deloc lucrarea.

De ce nu te consulti cu sfatul de secție?

Dar el este mai slab decât mine.

Întreba pe ajutorul mesei?

Il întreb, și incă foarte des, dar vai! orice consultare cu dinisul mei costă căte un prânz la Lazar, și ar fi bine dacă as scapa numai cu atâtă, dar realul care o să mă facă să mă dai dimisie este că teacătoșul de ajutor își bate joc de mine.

Ce-ai zis? cetează să facă aceasta?

Ba bine că nu, și incă chiar în preajma scriitorilor mei!...

Si ai pulut să suferi?

Ce eram să fac?

Si 'i tragi palme.

Ce-ai zis?... Palme!...

Da, palme, să învețe minte străngarul

nu mai ride altădată de șeful său.

GR. ALEXANDRESCU (1842)

SATIRA SPIRITULUI MEU

Tragătoți căte-o carte! Domnule, ești eu mine, řezi, me rog, impotriva, și vezii de joacă bine, Dar îți-am spus, cuconia, că eu, din întâmpinare, Nici bine, nici nebune nu pot să fac cercare. Am cuvintele mele: astăi jocuri plăcate, Cu voala dumitale, imi sunt necunoscute.

Nebun cine te-o crede; vrei să te rugăm, poate?

Astăzi chiar și copiii řiști jocurile toate,

Veacul înaintea. Caro! Vezi că i-te reiașul!

Dar ce facuști acolo! unde îți este gândul?

Când ești am dat pe riga, hăbi cu alța mai mare?

Astfel de neștiință și lucru de mirare!

Așa-mi zicea deunăză, cu totul supărăt, O damă ce la jocuri e foarte învățată.

Apoi, săptămăna pe taină cu căteva vecine:

Vedeți, zise, ce soarta, și ce pecat po mine! Două greșeli ca asta, zăiu, sufletul mi-scoț, A! ce nehorocire! ma chère, ce idiot!

Vino acum de fată, și stări la judecată, Tu care le faci astea, fiind prea ciudată, Spirit, ce joacă o rolă în lumea trecoatoare, De ce treabă-niști esti bună, putere gânditoare, Când nu pot la nimică să me ajut cu tine, Când nu te-ai deprins încă nici vîstul să-l joci bine?

Nu mai ești tu acela care 'n copilărie Stai pe din afară vestit' Alexandrie, ři viață ciudată cu unui Craiu cu minte, Care lasă pe dracul fără incăfămintare?*) Tu care mai în urmă, rîzind d'aceste toate, De roști puteai a spune tragedii însemnate, Meropa, Atalia, și altele mai multe, Declamându-le toate cui vrea să te asculte?

Negresit, imi vei zice, tău minte ce imi place, Dar cărțile cu mine nu pot să se impace. Mai lesne pot a spune hotările următoare. La zece tribunale sună numele de dreptate, Mai lesne pot să numer pe degetele mele. Căci sănii avem pe lună și căt versuri rele, Decăt să bag de seamă căt caru nă e dată, A cui este mai mică, și cine o să băta. Când sunt în adunare, nă altă mulțumire, Decăt să se deschiază sujeturi de vorbere: Atunci sunt gata, liber, ascult, și cu placere Tuseș, zimbesc, mă leagăns și mă dău ună părere. — Frumos răspuns! Ascultați, pe cat nuie imi pare, De lume, de năvărui, și slabă incercare. Trebuie să řii jocul, și danțul, ce-ți lipsesc, Si niște mici petreceri, ce se zic românește. „Jocuri nevinovătoare“ Nevinovate, Macar ca vînt destule din ele pot să vîne. Trebuie să fac pasuri și complimente bune; La vorbe serioase când altii se vor pune, Să născuță, să spui glume, să scoți la jucărui, Si pin' a ride altii să rîzu tu mai întîi.

Vezi domnisorul celu care toate le řie, Viață vorbă, spirit, îi sta în palărie, În chipul de-a o scoate cu grații prefăcute? Haimele după dinisul sunt la Paris cusute: Singur neîncrînează. Lormea atînată, Este și mai străină, de-formă minunată; Vrea să cumpere Prințul, dar, ca un om cuminte, Dumnealui o tocime ceva mai înainte.

Când le-a spus astea toate, o la ochi, privește Chiar pe dama aceea cu care-ătuncit vorbește; I-o da în nas, și pleacă, și în sfîrșit o lasă, Zicindu-i: «Că lornetă! te-arată mai frumoasă!»

Fieciune cunoaște ce cap tinérul are; Dar, pentru că dă bine din mâină și din picioare, Să înțelești în vorbă fără să spini. Am vînt multă lume cu duh să-l socotească. Iată de ce talente avem noi trebuință!

Dar tu, care uști lesne, spirit fară de știință, Socotești că potă oare, prin altfel de mijloace, Arându-toare în lume vre o figură a face? Pretenția aceasta mi s'ar părea ciudată.

Când pe la nunte, baluri, ne ducem vredonă, (Căci din nemorocire puternica natură Ne-a unit împreună cu-o strânsă legătură) Rîz vîzătoare fără singur, și într-un colț d'oparte, Par căi fi mers acolo ca să compui o carte, Iar nu că să te bucuri cu lumea dimpreună. Da că vr-o conoști, frumosă, dulce, bună, Crezând că ne prefaceam, nă deîndeamă, no poftesc. Nă ia la joc, gresala! îndată și-o plătește: Rar să se afle dame de mijloc asa tare, Ca să n'ao fac să căză la cea dință mișcare. Astăi și talentul și durările toate!

Căt pentru darul vorbei, ce crezi că îl ai, poate, E numai o părere; îi cer și ertăciune, Că nici pentru prietenii minuciuni nu voiu spune. Adevără, se întâmplă să zici pe la sorocă Căto' vorbă, două, car la unii place. În căte rinduri însă distractiile tale Te fac să scoți cuvintele ce nu ar fi cucale. Să superbi din greșeala persoane însemnate, Ba cădește încă si dame delicate, Rîzind d'acele două, statonici pereche,

Fieciune cunoaște ce cap tinérul are; Dar, pentru că dă bine din mâină și din picioare, Să înțelești în vorbă fără să spini. Am vînt multă lume cu duh să-l socotească. Iată de ce talente avem noi trebuință!

Dar tu, care uști lesne, spirit fară de știință, Socotești că potă oare, prin altfel de mijloace, Arându-toare în lume vre o figură a face? Pretenția aceasta mi s'ar părea ciudată.

Când pe la nunte, baluri, ne ducem vredonă, (Căci din nemorocire puternica natură Ne-a unit împreună cu-o strânsă legătură) Rîz vîzătoare fără singur, și într-un colț d'oparte, Par căi fi mers acolo ca să compui o carte, Iar nu că să te bucuri cu lumea dimpreună. Da că vr-o conoști, frumosă, dulce, bună, Crezând că ne prefaceam, nă deîndeamă, no poftesc. Nă ia la joc, gresala! îndată și-o plătește: Rar să se afle dame de mijloc asa tare, Ca să n'ao fac să căză la cea dință mișcare. Astăi și talentul și durările toate!

Căt pentru darul vorbei, ce crezi că îl ai, poate, E numai o părere; îi cer și ertăciune, Că nici pentru prietenii minuciuni nu voiu spune. Adevără, se întâmplă să zici pe la sorocă Căto' vorbă, două, car la unii place. În căte rinduri însă distractiile tale Te fac să scoți cuvintele ce nu ar fi cucale. Să superbi din greșeala persoane însemnate, Ba cădește încă si dame delicate, Rîzind d'acele două, statonici pereche,

Fieciune cunoaște ce cap tinérul are; Dar, pentru că dă bine din mâină și din picioare, Să înțelești în vorbă fără să spini. Am vînt multă lume cu duh să-l socotească. Iată de ce talente avem noi trebuință!

Dar tu, care uști lesne, spirit fară de știință, Socotești că potă oare, prin altfel de mijloace, Arându-toare în lume vre o figură a face? Pretenția aceasta mi s'ar părea ciudată.

Când pe la nunte, baluri, ne ducem vredonă, (Căci din nemorocire puternica natură Ne-a unit împreună cu-o strânsă legătură) Rîz vîzătoare fără singur, și într-un colț d'oparte, Par căi fi mers acolo ca să compui o carte, Iar nu că să te bucuri cu lumea dimpreună. Da că vr-o conoști, frumosă, dulce, bună, Crezând că ne prefaceam, nă deîndeamă, no poftesc. Nă ia la joc, gresala! îndată și-o plătește: Rar să se afle dame de mijloc asa tare, Ca să n'ao fac să căză la cea dință mișcare. Astăi și talentul și durările toate!

Căt pentru darul vorbei, ce crezi că îl ai, poate, E numai o părere; îi cer și ertăciune, Că nici pentru prietenii minuciuni nu voiu spune. Adevără, se întâmplă să zici pe la sorocă Căto' vorbă, două, car la unii place. În căte rinduri însă distractiile tale Te fac să scoți cuvintele ce nu ar fi cucale. Să superbi din greșeala persoane însemnate, Ba cădește încă si dame delicate, Rîzind d'acele două, statonici pereche,

Fieciune cunoaște ce cap tinérul are; Dar, pentru că dă bine din mâină și din picioare, Să înțelești în vorbă fără să spini. Am vînt multă lume cu duh să-l socotească. Iată de ce talente avem noi trebuință!

Dar tu, care uști lesne, spirit fară de știință, Socotești că potă oare, prin altfel de mijloace, Arându-toare în lume vre o figură a face? Pretenția aceasta mi s'ar părea ciudată.

Când pe la nunte, baluri, ne ducem vredonă, (Căci din nemorocire puternica natură Ne-a unit împreună cu-o strânsă legătură) Rîz vîzătoare fără singur, și într-un colț d'oparte, Par căi fi mers acolo ca să compui o carte, Iar nu că să te bucuri cu lumea dimpreună. Da că vr-o conoști, frumosă, dulce, bună, Crezând că ne prefaceam, nă deîndeamă, no poftesc. Nă ia la joc, gresala! îndată și-o plătește: Rar să se afle dame de mijloc asa tare, Ca să n'ao fac să căză la cea dință mișcare. Astăi și talentul și durările toate!

Căt pentru darul vorbei, ce crezi că îl ai, poate, E numai o părere; îi cer și ertăciune, Că nici pentru prietenii minuciuni nu voiu spune. Adevără, se întâmplă să zici pe la sorocă Căto' vorbă, două, car la unii place. În căte rinduri însă distractiile tale Te fac să scoți cuvintele ce nu ar fi cucale. Să superbi din greșeala persoane însemnate, Ba cădește încă si dame delicate, Rîzind d'acele două, statonici pereche,

Fieciune cunoaște ce cap tinérul are; Dar, pentru că dă bine din mâină și din picioare, Să înțelești în vorbă fără să spini. Am vînt multă lume cu duh să-l socotească. Iată de ce talente avem noi trebuință!

Care își petrec seara săptămâni și la ureche;

De celelalte patru conțe deale,

Umflă de pretinții și vîndice de jale,

Pe care, dacă printul le ia la bal de măna,

Nu mai vorbesc cu nimenițe o săptămâna.

Astăzi rîz-de-o deoare, năină deo-prețioasă;

Zici de una, ajunsă în vîrstă cunioasă,